

Nr 259.

Godkänd av första kammaren den 28 maj 1935.
Godkänd av andra kammaren den 28 maj 1935.

*Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl.
Maj:ts proposition angående anslag till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m.*

(Statsutskottets utlåtande nr 123.)

Till Konungen.

I den till riksdagen avlåtna, den 4 januari 1935 dagtecknade propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1935/1936 har Kungl. Maj:t *dels* bland utgifter för kapitalökning, bilaga 2, under rubriken »Statens allmänna fastighetsfond», punkt 2, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus för budgetåret 1935/1936 beräkna ett reservationsanslag av 4,525,000 kronor, vilket anslag förutsatts skola täckas av lånemedel, *dels ock* under femte huvudtiteln, punkt 89, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till inlösen av vårdplatser vid sinnessjukhusen m. m. för samma budgetår beräkna ett reservationsanslag av 81,000 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 1 mars 1935 dagtecknad proposition, nr 163, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

I) besluta, att vid S:t Sigfrids sjukhus vid Växjö skola i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag verkställas vissa renoveringsarbeten för en beräknad kostnad av högst 1,165,000 kronor;

II) besluta, att vid Vipeholms sjukhus i Lund skall i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag uppföras en paviljong för svårskötta obildbara sinnesslöa kvinnor jämte ett bostadshus för personal för en beräknad kostnad av tillhoppa högst 770,000 kronor;

III) besluta, att vid Salberga sjukhus i Sala skall i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag uppföras fyra bostadshus för personal för en beräknad kostnad av tillhoppa högst 217,000 kronor;

IV) besluta, att anslutning av avloppsledning för S:t Lars sjukhus i

Bihang till riksdagens protokoll 1935. 14 saml. Nr 259—261.

Lund till Lunds stads avloppsledning och reningsverk skall i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag anordnas för en beräknad kostnad av högst 158,500 kronor;

V) besluta, att vid akademiska sjukhuset i Uppsala skall i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag upprättas en psykiatrisk klinik, förlagd å det för densamma föreslagna området av stadsägorna 690 och 367, dock under förutsättning att sådan omläggning av södra infartsvägen till Uppsala beslutas, att det för kliniken avsedda området ej av nämnda väg skiljes från akademiska sjukhusets område, samt Uppsala stad förbinder sig att hava fullbordat vägomläggningen till dess kliniken är färdig att tagas i bruk,

besluta, att klinikens anslutning till akademiska sjukhuset och dess upprätthållande såsom avdelning av sjukhuset sker enligt av departementschefen förordade grunder,

ävensom besluta, att byggnader för kliniken och till densamma hörande personalbostäder skola i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag uppföras för en beräknad kostnad av högst 1,597,000 kronor;

VI) bland utgifter för kapitalökning under rubrik »Statens allmänna fastighetsfond» till Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 3,223,250 kronor, att utgå av lånemedel, samt

VII) under femte huvudtiteln, avdelningen medicinalstaten samt hälso- och sjukvården, underavdelningen sjukvårdsanstalterna, till Inlösen av vårdplatser vid sinnessjukhusen m. m. för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 79,000 kronor.

Av den i propositionen lämnade redogörelsen framgår, att frågan om vissa renoveringsarbeten vid *S:t Sigfrids sjukhus vid Växjö* varit föremål för riksdagens prövning jämväl föregående år. Kungl. Maj:t föreslog då riksdagen att besluta verkställande av vissa renoveringsarbeten vid sjukhuset för en beräknad kostnad av högst 1,077,000 kronor. Beloppet överensstämde med medicinalstyrelsens beräkningar. Byggnadsstyrelsen hade däremot ansett, att summan bort höjas med 88,000 kronor till 1,165,000 kronor.

Riksdagen fann för sin del, att det framlagda förslaget borde underkastas en överarbetning, därvid en omräkning av kostnaderna borde äga rum. Emellertid vissa arbeten syntes vara av beskaffenhet att böra utföras på ett tidigare stadium, anvisade riksdagen för innevarande budgetår för vissa renoveringsarbeten vid sjukhuset ett belopp av 100,000 kronor.

Kungl. Maj:ts nu framlagda förslag innebär beträffande renoveringsarbetenas omfattning ett förnyande av föregående års förslag. Beträffande kostnadssumman har Kungl. Maj:t däremot funnit sig böra räkna med det av byggnadsstyrelsen kalkylerade högre beloppet, 1,165,000 kronor. Den av riksdagen påyrkade omräkningen av kostnaderna för arbetena har nämligen givit det resultatet, att byggnadsstyrelsen, som verkställt omräkningen, an-

sett, att arbetena alltjämt med hänsyn till de betydande prisstegringarna å materialier och trots den sänkning av arbetspriserna, som ägt rum, betingade den av styrelsen förut beräknade summan.

Riksdagen vill medgiva, att renoveringsarbeten vidtagas i huvudsak i den av Kungl. Maj:t föreslagna omfattningen. Däremot har riksdagen icke blivit övertygad om att arbetena icke skulle kunna utföras för en lägre kostnads-summa, än Kungl. Maj:t ifrågasatt. Den omräkning av kostnaderna, som föregående års riksdag ansåg erforderlig, påyrkades givetvis därför, att riksdagen fann ett belopp av 1,077,000 kronor för det dåvarande vara för högt räknat. De förändringar å byggnadsmarknaden, som sedan dess inträtt, synas riksdagen visserligen medföra, att man för närvarande måste räkna med ett förhållandevis högre belopp än för ett år sedan, men riksdagen anser dock att arbetena med iakttagande av största möjliga sparsamhet och genom eventuella förenklingar böra kunna utföras för det av Kungl. Maj:t då beräknade beloppet, 1,077,000 kronor. Häri ingå jämväl de 100,000 kronor, som anvisats för innevarande budgetår.

Riksdagen medgiver alltså, att vid S:t Sigfrids sjukhus vid Växjö verkställas vissa renoveringsarbeten för en beräknad kostnad av högst 1,077,000 kronor, varav för nästa budgetår beräknats 350,000 kronor.

Med anledning av uttalande av föregående års riksdag anbefalldes Kungl. Maj:t medicinalstyrelsen att skyndsamt fullfölja styrelsen den 30 januari 1931 lämnat uppdrag att verkställa utredning rörande uppförande av särskilda paviljonger för vård av svårskötta kvinnliga vuxna obildbara sinnesslöa vid vissa av statens sinnessjukhus samt att i samband därmed undersöka, huruvida icke en av paviljongerna vid det under byggnad varande *Vipeholms sjukhus i Lund* kunde i första hand såsom ett provisorium disponeras för nämnda kvinnliga klientel.

Därefter har Kungl. Maj:t den 25 januari 1935 föreskrivit, att fullständigt förslag till anordnande av vårdplatser för svårskötta kvinnliga vuxna obildbara sinnesslöa skulle av styrelsen framläggas i samband med avgivande av förslag rörande nytt sinnessjukhus i Norrland. Därjämte anbefalldes Kungl. Maj:t styrelsen att i samråd med byggnadsstyrelsen skyndsamt verkställa utredning rörande lämpligaste sättet för anordnande vid *Vipeholms sjukhus i Lund* av en ny paviljong för vård av obildbara sinnesslöa kvinnor.

Med stöd av den i sistnämnda hänseende gjorda utredningen har Kungl. Maj:t framlagt förslag om uppförande av en ny paviljong för nämnda ändamål vid sagda sjukhus. En summarisk kostnadsberäkning har givit det resultatet, att paviljongen skulle betinga en kostnad av 695,000 kronor, vartill skulle komma kostnaderna för utökning av köket vid sjukhuset m. m. och uppförande av en ny personalbostad med 15,000 respektive 60,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär alltså en partiell lösning av frågan om anstaltsvård för här ifrågavarande sjuka. Något avgörande hinder mot en dylik anordning synes riksdagen med hänsyn till det trängande behovet av vård för dessa sjuka icke förefinnas. Härtill kommer, att den provisoriska

anordning, som av riksdagen föregående år ifrågasattes, icke behöver tillgripas.

I likhet med departementschefen anser riksdagen, att den planerade paviljongen bör beräknas för 150 patienter.

Mot de framlagda summariska kostnadsberäkningarna har riksdagen icke haft något att erinra. Riksdagen förutsätter dock, att arbetena så utföras, att det beräknade beloppet av 770,000 kronor kommer att visa sig tillräckligt.

Riksdagen medger alltså, att vid Vipeholms sjukhus i Lund må uppföras en paviljong för svårskötta obildbara sinneslöa kvinnor jämte ett bostadshus för personal för en beräknad kostnad av tillhoppa högst 770,000 kronor. För nästa budgetår har härav beräknats 500,000 kronor.

Den i ärendet förebragta utredningen har övertygat riksdagen om att trängande behov av ytterligare personalbostäder vid *Salberga sjukhus i Sala* föreligger. Vid besök å platsen har riksdagens vederbörande utskott därjämte haft tillfälle att få uppfattningen härutinnan ytterligare bekräftad.

Vad departementschefen anför i fråga om bostadshusens fördelning på olika enheter, anordnande av badrum i varje lägenhet, val av byggnadsmaterial och bostadshusens förläggning har ej givit riksdagen anledning till erinran. Riksdagen vill dock beträffande anordnandet av badrum understryka vikten av att hyresersättningen för lägenheterna med hänsyn till denna förmån för befattningshavarna så bestämmas, att befattningshavarna icke komma att i hyreskostnadshänseende intaga en gynnsammare ställning än övriga befattningshavare vid statens sinnessjukhus.

Kungl. Maj:t har beräknat byggnadskostnaderna till 217,000 kronor. Vid den granskning, riksdagen ägnat handlingarna i denna del, har riksdagen kommit till den uppfattningen, att en minskning av beloppet med 10,000 kronor synes möjlig.

Riksdagen medger därför, att vid *Salberga sjukhus* må uppföras fyra bostadshus för personal för en beräknad kostnad av tillhoppa högst 207,000 kronor, varav för nästa budgetår beräknats 110,000 kronor.

För anordnande av anslutning av avloppsledning för *S:t Lars sjukhus i Lund* till Lunds stads avloppsledning och reningsverk har Kungl. Maj:t beräknat en kostnad av 158,500 kronor. Härav belöpa å erforderliga anläggningar 98,500 kronor, vartill kommer en anslutningsavgift av 60,000 kronor enligt preliminärt träffat avtal mellan medicinalstyrelsen och staden.

Kungl. Maj:ts förslag i förevarande hänseende har icke givit riksdagen anledning till erinran. Riksdagen har endast velat framhålla angelägenheten av att storleken av rörledningarna så avväges, att ledningarna komma att visa sig tillräckliga jämväl för framtida behov.

Frågan om inrättandet av en *psykiatrisk klinik vid universitet i Uppsala* har, såsom av statsrådsprotokollet framgår, varit föremål för omfattande utredningar. Det förslag, som såsom resultat härav framkommit och nu före-

lagts riksdagen, har riksdagen i princip intet att erinra emot. I likhet med departementschefen anser nämligen riksdagen, att kravet på en psykiatrisk klinik, nära ansluten till universitetets övriga sjukvårdsanstalter, är i hög grad beaktansvärt. Denna uppfattning vinner jämväl stöd av de erfarenheter, som föreligga från universitetet i Lund och den psykiatriska kliniken därstädes samt från psykiatriska sjukhuset i Stockholm.

Vid besök å platsen har riksdagens vederbörande utskott haft tillfälle att under sakkunnig ledning taga del av de lokala förhållandena samt å ort och ställe studera vissa detaljer i det framlagda förslaget. De därvid vunna erfarenheterna hava befest uppfattningen, att ifrågavarande klinik bör komma till uppförande i huvudsaklig överensstämmelse med det föreliggande förslaget.

Kostnaderna för kliniken hava av Kungl. Maj:t beräknats till 1,597,000 kronor, vilket belopp byggnadsstyrelsen vid granskning av handlingarna i ärendet för sin del kommit till. De i propositionen omförmälda delegerade hava beräknat kostnaderna till 1,497,000 kronor. Med iakttagande av största möjliga sparsamhet synes det riksdagen icke uteslutet, att kostnaderna skulle kunna nedbringas jämväl under sistnämnda belopp. Det har särskilt förefallit riksdagen antagligt, att kostnaden för anslutning till akademiska sjukhusets ekonomicalentraler skulle kunna icke obetydligt reduceras. Riksdagen har sålunda funnit, att ett belopp av 1,450,000 kronor bör vara tillfyllest för byggnadsarbetenas utförande.

Vad den av departementschefen berörda vägfrågan angår, har riksdagen endast velat framhålla, att nämnda fråga bör före arbetenas påbörjande genom avtal så ordnas, att särskilda kostnader icke åsamkas statsverket.

Vad departementschefen i övrigt anfört i förevarande ärende har icke givit riksdagen anledning till erinran.

Riksdagen bifaller alltså Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag med den ändringen, att kostnadssumman begränsas till högst 1,450,000 kronor. Av nämnda belopp har för nästa budgetår beräknats 100,000 kronor.

Beträffande Kungl. Maj:ts övriga här ovan ej särskilt omförmälda förslag hava desamma ej föranlett någon erinran från riksdagens sida.

I enlighet med vad riksdagen sålunda beslutat skulle för nästa budgetår till byggnadsarbeten vid följande anstalter avses medel till här angivna belopp:

S:t Sigfrids sjukhus:	Kronor
a) ny- och ombyggnader	254,750
b) renoveringsarbeten	350,000
Vipeholms sjukhus:	
a) sjukhusets fullbordande enligt fastställd plan.....	350,000
b) paviljong för sinnesslöa kvinnor m. m.	500,000
S:t Olofs sjukhus.....	950,000
S:t Lars » :	
a) omändringsarbeten	210,000
b) avloppsanordning.....	98,500

Sätters sjukhus:	Kronor
a) reningsverk	180,000
b) w. c.-anläggning	120,000
Salberga sjukhus	110,000
Psykiatrisk klinik vid universitet i Uppsala.....	100,000
	Summa kronor 3,223,250

Vidare skulle under nästa budgetår erfordras *dels* för inlösen av vårdplatser vid sinnessjukhusen ett belopp av 55,920 kronor, *dels* för ersättning till staden Lund ett belopp av 5,000 kronor, *dels ock* för vissa utredningar m. m. ett belopp av 18,000 kronor. För nu angivna ändamål har riksdagen i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag anvisat ett anslag å 79,000 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen

I) beslutat, att vid S:t Sigfrids sjukhus vid Växjö skola i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag verkställas vissa renoveringsarbeten för en beräknad kostnad av högst 1,077,000 kronor;

II) beslutat, att vid Vipeholms sjukhus i Lund skall i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag uppföras en paviljong för svårskötta obildbara sinnesslöa kvinnor jämte ett bostadshus för personal för en beräknad kostnad av tillhopa högst 770,000 kronor;

III) beslutat, att vid Salberga sjukhus i Sala skall i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag uppföras fyra bostadshus för personal för en beräknad kostnad av tillhopa högst 207,000 kronor;

IV) beslutat, att anslutning av avloppsledning för S:t Lars sjukhus i Lund till Lunds stads avloppsledning och reningsverk skall i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag anordnas för en beräknad kostnad av högst 158,500 kronor;

V) beslutat, att vid akademiska sjukhuset i Uppsala skall i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag upprättas en psykiatrisk klinik, förlagd å det för densamma föreslagna området av stadsägorna 690 och 367, dock under förutsättning att sådan omläggning av södra infartsvägen till Uppsala beslutas, att det för kliniken avsedda området ej av nämnda väg skiljes från akademiska sjukhusets område, samt Uppsala stad förbinder sig att hava fullbordat vägomläggningen till dess kliniken är färdig att tagas i bruk,

beslutat, att klinikens anslutning till akademiska sjukhuset och dess upprätthållande såsom avdelning av sjukhuset sker enligt av departementschefen förordade grunder,

ävensom beslutat, att byggnader för kliniken och till densamma hörande personalbostäder skola i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag uppföras för en beräknad kostnad av högst 1,450,000 kronor;

VI) bland utgifter för kapitalökning under rubrik »Statens allmänna fastighetsfond» till Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus för budgetåret 1935/1936 anvisat ett reservationsanslag av 3,223,250 kronor, samt

VII) under femte huvudtiteln, avdelningen medicinalstaten samt hälso- och sjukvården, underavdelningen sjukvårdsanstalterna, till Inlösen av vårdplatser vid sinnessjukhusen m. m. för budgetåret 1935/1936 anvisat ett reservationsanslag av 79,000 kronor.

Beträffande sättet för täckande av anslaget till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus kommer riksdagen att senare meddela sitt beslut.

Stockholm den 28 maj 1935.

Med undersätlig vördnad.

Nr 260.

Godkänd av första kammaren den 28 maj 1935.

Godkänd av andra kammaren den 28 maj 1935.

*Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl.
Maj:ts proposition angående omorganisation av lands-
fogdebefattningarna.*

(Sammansatt stats- och första lagutskotts utlåtande nr 3.)

Till Konungen.

I den till riksdagen den 4 januari 1935 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 151 av det vid statsverkspropositionen fogade protokollet över socialärenden) att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till utbildningskurs för blivande landsfogdar för budgetåret 1935/1936 beräkna ett reservationsanslag av 15,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t genom en den 22 februari 1935 dagtecknad proposition, nr 185, under åberopande av samma proposition bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden föreslagit riksdagen att *dels* godkänna i propositionen framlagda grunder för en omorganisation av landsfogdebefattningarna, avsedd att träda i tillämpning den 1 juli 1936, *dels* och för budgetåret 1935/1936 för utbildningskurs för blivande landsfogdar anvisa ett reservationsanslag av 15,000 kronor.

Under åberopande av vad sammansatt stats- och första lagutskott anfört i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 3, varav ett tryckt exemplar här-